2024/2084

29.7.2024

RÅDETS BESLUT (Gusp) 2024/2084

av den 26 juli 2024

om utnämning av Europeiska unionens särskilda representant för Kosovo (*)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionen, särskilt artiklarna 33 och 31.2,

med beaktande av förslaget från unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, och

av följande skäl:

(1) Den 4 februari 2008 enades rådet om att utse Europeiska unionens särskilda representant (*den särskilda representanten*) för Kosovo.

(2) Den 30 juli 2020 antog rådet beslut (Gusp) 2020/1135 ([1]), genom vilket Tomáš SZUNYOG utnämndes till särskild representant för Kosovo.

(3) Den 20 juli 2023 antog rådet beslut (Gusp) 2023/1527 ([2]), genom vilket Tomáš SZUNYOGs uppdrag som särskild representant för Kosovo förlängdes. Den särskilda representantens uppdrag löper ut den 31 augusti 2024.

(4) Aivo ORAV bör utnämnas till särskild representant för Kosovo för perioden 1 september 2024–31 augusti 2026.

(5) Den särskilda representanten kommer att genomföra uppdraget under omständigheter som kan komma att förvärras och som kan hindra uppnåendet av de mål för unionens yttre åtgärder som anges i artikel 21 i fördraget.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Europeiska unionens särskilda representant

Aivo ORAV utnämns härmed till Europeiska unionens särskild representant (*den särskilda representanten*) för Kosovo för perioden 1 september 2024–31 augusti 2026. Rådet får, på grundval av en bedömning av kommittén för utrikes- och säkerhetspolitik (Kusp) och på förslag från unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik (den höga representanten), besluta att den särskilda representantens uppdrag ska förlängas eller avslutas tidigare.

Artikel 2

Politiska mål

Den särskilda representantens uppdrag ska grundas på följande av unionens politiska mål i Kosovo:

a) att spela en ledande roll för att främja ett stabilt, livskraftigt, fredligt, demokratiskt och multietniskt Kosovo som deltar i regionalt samarbete,

b) att stärka stabiliteten i regionen och bidra till allmänt regionalt samarbete och goda grannförbindelser på västra Balkan,

c) att främja ett Kosovo som ansluter sig till rättsstatens principer och åtar sig att skydda minoriteter och det kulturella och religiösa arvet,

(*) Denna beteckning påverkar inte ståndpunkter om Kosovos status och är i överensstämmelse med FN:s säkerhetsråds resolution 1244/1999 och med Internationella domstolens utlåtande om Kosovos självständighetsförklaring.

([1]) Rådets beslut (Gusp) 2020/1135 av den 30 juli 2020 om utnämning av Europeiska unionens särskilda representant i Kosovo (EUT L 247, 31.7.2020, s. 25).

([2]) Rådets beslut (Gusp) 2023/1527 av den 20 juli 2023 om förlängning av uppdraget för den särskilda representanten i Kosovo och om ändring av beslut (Gusp) 2020/1135 (EUT L 185, 24.7.2023 s. 30).

d) att stödja Kosovos europeiska perspektiv och landets närmande till unionen i enlighet med regionens perspektiv och i överensstämmelse med stabiliserings- och associeringsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, å ena sidan, och Kosovo, å andra sidan ([3]) (*stabiliserings- och associeringsavtalet*) och rådets beslut (EU) 2015/1988 ([4]), samt i enlighet med relevanta rådsslutsatser.

Artikel 3

Uppdrag

För att uppnå de politiska målen ska den särskilda representanten ha i uppdrag att

a) stödja Kosovos europeiska perspektiv och landets närmande till unionen, i enlighet med dess regionala perspektiv, i överensstämmelse med stabiliserings- och associeringsavtalet och beslut (EU) 2015/1988 samt i enlighet med relevanta rådsslutsatser, genom riktad information till allmänheten och utåtriktad unionsverksamhet som är avsedd att hos allmänheten i Kosovo trygga en bredare förståelse och ett bredare stöd för unionsrelaterade frågor, inbegripet Eulex Kosovos arbete,

b) med alla medel och instrument som står till den särskilda representantens förfogande och med stöd av unionens kontor i Kosovo övervaka, bistå och underlätta framsteg med politiska, ekonomiska och europeiska prioriteringar, inbegripet säkerhet och utländsk informationsmanipulering och inblandning, i överensstämmelse med respektive institutions befogenheter och ansvar och stödja genomförandet av stabiliserings- och associeringsavtalet, inbegripet genom den europeiska reformagendan,

c) bidra till att utveckla och stärka respekten för mänskliga rättigheter och grundläggande friheter i Kosovo, inbegripet vad gäller kvinnor och barn, jämställdhet, mångfald och inkludering samt skydd av minoriteter, i enlighet med unionens politik för mänskliga rättigheter och unionens riktlinjer för mänskliga rättigheter,

d) verka för unionens övergripande politiska samordning i Kosovo,

e) stärka unionens närvaro i Kosovo och se till att den är konsekvent, effektiv och synlig, samordna unionens strategi för information till allmänheten i Kosovo, bland annat genom ett nära samarbete med den särskilda representanten för dialogen mellan Belgrad och Pristina och chefen för Europeiska unionens rättsstatsuppdrag i Kosovo (Eulex Kosovo),

f) ge lokal politisk vägledning till chefen för Eulex Kosovo, inbegripet om de politiska aspekterna av frågor som rör uppdragets verkställande ansvar, samt om senare överföring av dess verksamhet till den särskilda representanten eller unionens kontor i Kosovo och/eller de lokala myndigheterna, beroende på vad som är lämpligt och om lokala förhållanden så tillåter,

g) i nödvändig omfattning stödja dialogen mellan Belgrad och Pristina, som stöds av den höga representanten, med tonvikt på främjande av ett gynnsamt klimat för processen; erbjuda lokal politisk rådgivning och sakkunskap till EU:s särskilda representant för dialogen mellan Belgrad och Pristina,

h) stödja de specialiserade avdelningarnas och den specialiserade åklagarmyndighetens uppdrag efter behov, i samordning med Eulex Kosovo, inbegripet genom information och utåtriktad verksamhet.

Artikel 4

Uppdragets genomförande

1. Den särskilda representanten ska under ledning av den höga representanten ansvara för uppdragets genomförande.

2. Kusp ska upprätthålla en privilegierad förbindelse med den särskilda representanten och vara den särskilda representantens främsta kontaktpunkt med rådet. Kusp ska, utan att det påverkar den höga representantens befogenheter, ge den särskilda representanten strategisk och politisk vägledning inom ramen för uppdraget.

3. Den särskilda representanten ska nära samordna sitt arbete med Europeiska utrikestjänsten (*utrikestjänsten*) och dess berörda avdelningar.

([3]) EUT L 71, 16.3.2016, s. 3.
([4]) Rådets beslut (EU) 2015/1988 av den 22 oktober 2015 om undertecknande på unionens vägnar av stabiliserings- och associeringsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, å ena sidan, och Kosovo, å andra sidan (EUT L 290, 6.11.2015, s. 4).

Artikel 5

Finansiering

1. Det finansiella referensbelopp som är avsett att täcka utgifterna i samband med den särskilda representantens uppdrag för perioden 1 september 2024–31 augusti 2026 ska uppgå till 4 970 500 EUR.

2. Utgifterna ska förvaltas i enlighet med de förfaranden och regler som gäller för unionens allmänna budget.

3. Förvaltningen av utgifterna ska regleras genom ett avtal mellan den särskilda representanten och kommissionen. Den särskilda representanten ska ansvara för alla utgifter inför kommissionen.

Artikel 6

Stabens inrättande och sammansättning

1. Inom ramen för sitt uppdrag och de ekonomiska medel som ställts till förfogande ska den särskilda representanten ansvara för inrättandet av en stab. Staben ska inbegripa experter på särskilda politiska frågor i enlighet med vad som krävs för uppdraget. Den särskilda representanten ska snarast informera rådet och kommissionen om stabens sammansättning.

2. Medlemsstaterna, unionsinstitutionerna och utrikestjänsten får föreslå att personal ska utstationeras för att arbeta tillsammans med den särskilda representanten. Lönen till sådan utstationerad personal ska betalas av medlemsstaten, den berörda unionsinstitutionen respektive utrikestjänsten. Experter som medlemsstaterna utstationerar vid unionsinstitutioner eller utrikestjänsten får också placeras hos den särskilda representanten. Internationell kontraktsanställd personal ska vara medborgare i en medlemsstat.

3. All utstationerad personal ska lyda administrativt under den utsändande medlemsstaten, den utsändande unionsinstitutionen respektive utrikestjänsten och ska utföra sina uppgifter och agera på ett sätt som gagnar den särskilda representantens uppdrag.

Artikel 7

Privilegier och immunitet för den särskilda representanten och den särskilda representantens personal

Privilegier, immunitet och övriga garantier som är nödvändiga för att den särskilda representanten och medlemmarna av den särskilda representantens personal utan hinder ska kunna fullfölja uppdraget ska fastställas i överenskommelse med värdparterna på lämpligt sätt. Medlemsstaterna och utrikestjänsten ska lämna allt stöd som behövs för detta.

Artikel 8

Säkerheten för säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter

1. Den särskilda representanten och medlemmarna av den särskilda representantens stab ska respektera de principer och miniminormer för säkerhet som fastställs i rådets beslut 2013/488/EU ([5]).

2. Den höga representanten ska i enlighet med säkerhetsbestämmelserna för skydd av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter bemyndigas att till Nato/KFOR (Kosovo Force) lämna ut säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter och EU-handlingar som har tagits fram för åtgärden upp till nivån ”CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL”.

3. Den höga representanten ska vara bemyndigad att till Förenta nationerna och Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa, allt efter den särskilda representantens operativa behov, lämna ut säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter och EU-handlingar som har tagits fram för åtgärden upp till nivån ”RESTREINT UE/EU RESTRICTED”, i enlighet med säkerhetsbestämmelserna för skydd av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter. Lokala arrangemang ska utformas i detta syfte.

4. Den höga representanten ska bemyndigas att till tredje parter som är associerade till detta beslut lämna ut icke-säkerhetsskyddsklassificerade EU-handlingar som rör rådets överläggningar om åtgärden och som omfattas av sekretess enligt artikel 6.1 i rådets arbetsordning ([6]).

([5]) Rådets beslut 2013/488/EU av den 23 september 2013 om säkerhetsbestämmelser för skydd av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter (EUT L 274, 15.10.2013, s. 1).

([6]) Rådets beslut 2009/937/EU av den 1 december 2009 om antagande av rådets arbetsordning (EUT L 325, 11.12.2009, s. 35).

Artikel 9

Tillgång till information och logistiskt stöd

1. Medlemsstaterna, kommissionen, utrikestjänsten och rådets generalsekretariat ska se till att den särskilda representanten får tillgång till all relevant information.

2. Unionens kontor och/eller medlemsstaterna ska vid behov tillhandahålla den särskilda representanten logistiskt stöd.

Artikel 10

Säkerhet

I enlighet med unionens säkerhetsstrategi för personal som utstationeras utanför unionen i en operativ kapacitet enligt avdelning V i fördraget, ska den särskilda representanten, i enlighet med sitt uppdrag och säkerhetssituationen i ansvarsområdet, vidta alla åtgärder som rimligen kan genomföras för säkerheten för all personal som lyder direkt under den särskilda representanten, särskilt genom att

a) upprätta en specifik säkerhetsplan på grundval av vägledning från utrikestjänsten, inbegripet specifika fysiska, organisatoriska och förfarandemässiga säkerhetsåtgärder, med anvisningar för säker personalförflyttning till och inom ansvarsområdet samt för hantering av säkerhetstillbud och tillhandahålla en beredskaps- och evakueringsplan,

b) säkerställa att all personal som utstationeras utanför unionen är högriskförsäkrad i enlighet med vad som krävs för förhållandena i ansvarsområdet,

c) säkerställa att alla medlemmar av den särskilda representantens stab som ska utstationeras utanför unionen, inbegripet lokalt kontraktsanställd personal, genomgår lämplig säkerhetsutbildning före eller vid ankomsten till ansvarsområdet, grundad på den riskklassificering som utrikestjänsten tilldelat det området,

d) säkerställa att alla överenskomna rekommendationer som görs i samband med regelbundna säkerhetsbedömningar genomförs, samt skriftligen rapportera till rådet, den höga representanten och kommissionen om genomförandet av dessa och om andra säkerhetsfrågor inom ramen för de regelbundna lägesrapporterna och en slutlig övergripande rapport om uppdragets genomförande.

Artikel 11

Rapportering

Den särskilda representanten ska regelbundet lämna rapporter till den höga representanten och Kusp. Den särskilda representanten ska också vid behov rapportera till rådets arbetsgrupper. Regelbundna rapporter ska spridas via Coreu-nätet. Den särskilda representanten får avge rapporter till rådet (utrikes frågor). Den särskilda representanten får medverka när Europaparlamentet informeras.

Artikel 12

Samordning

1. Den särskilda representanten ska bidra till enhetlighet, konsekvens och effektivitet i unionens åtgärder samt till att säkerställa att alla unionsinstrument och medlemsstaternas åtgärder fungerar samstämmigt, i syfte att uppnå unionens politiska mål. Kontakter med medlemsstaterna ska eftersträvas när det är lämpligt. Den särskilda representantens verksamhet ska samordnas med kommissionens verksamhet samt i förekommande fall med den verksamhet som bedrivs av andra särskilda representanter som är verksamma i regionen. Den särskilda representanten ska regelbundet lämna information till medlemsstaternas beskickningar och unionens delegationer.

2. På fältet ska nära kontakter upprätthållas med cheferna för unionens delegationer i regionen samt cheferna för medlemsstaternas beskickningar. De ska på bästa sätt bistå den särskilda representanten vid genomförandet av uppdraget. Den särskilda representanten ska ge chefen för Eulex Kosovo lokal politisk vägledning, även vad avser de politiska aspekterna av frågor som rör verkställandebefogenheter. Den särskilda representanten och den civila insatschefen ska vid behov samråda. Den särskilda representanten ska nära samordna sitt arbete med den särskilda representanten för dialogen mellan Belgrad och Pristina och erbjuda lokal politisk rådgivning och sakkunskap. Den särskilda representanten ska även upprätta förbindelser med berörda lokala organ och andra internationella och regionala aktörer på fältet.

3. Den särskilda representanten ska tillsammans med andra unionsaktörer på fältet se till att information sprids och utbyts mellan unionsaktörer i insatsområdet, i syfte att uppnå en hög grad av gemensam medvetenhet om och bedömning av situationen.

Artikel 13

Bistånd i samband med anspråk

Den särskilda representanten och den särskilda representantens personal ska bistå med att tillhandahålla uppgifter för att bemöta alla anspråk och förpliktelser som härrör från uppdragen för tidigare särskilda representanter för Kosovo, och ska för detta ändamål tillhandahålla administrativt bistånd och tillgång till relevanta handlingar.

Artikel 14

Översyn

Genomförandet av detta beslut och dess samstämmighet med andra bidrag från unionen till regionen ska ses över regelbundet. Den särskilda representanten ska förelägga rådet, den höga representanten och kommissionen regelbundna lägesrapporter och en slutlig övergripande rapport om uppdragets genomförande senast den 30 maj 2026.

Artikel 15

Ikraftträdande

Detta beslut träder i kraft samma dag som det antas.

Utfärdat i Bryssel den 26 juli 2024.

På rådets vägnar

BÓKA J.

Ordförande